

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Шумілов Б.Б., аспірант

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Продовольча безпека є однією з найважливіших проблем сучасного світу, але в час воєнного стану ця проблема стає ще більш актуальною. Конфлікти та війни можуть призвести до зниження виробництва харчових продуктів, порушення ланцюга постачання та зниження доступності продуктів для населення. У таких умовах продовольча безпека громад стає критично важливою.

Одним з основних факторів, який впливає на продовольчу безпеку під час воєнного стану, є доступність продуктів. Воєнні дії можуть призвести до знищення сільськогосподарських угідь, зменшення кількості робочої сили та зниження виробництва харчових продуктів. Це може призвести до збільшення цін на продукти та зменшення їх доступності для населення. У таких умовах важливо забезпечити належний рівень захисту та підтримки сільськогосподарських виробників, щоб збільшити виробництво та забезпечити доступність продуктів.

Крім того, важливим фактором є безпека продуктів. Воєнні дії можуть призвести до забруднення ґрунту, води та повітря шкідливими речовинами, що може призвести до забруднення харчових продуктів. У таких умовах важливо забезпечити контроль якості продуктів та використання безпечних методів виробництва та зберігання продуктів.

Одним з можливих рішень для забезпечення продовольчої безпеки під час воєнного стану є створення запасів продуктів. Це може бути зроблено шляхом розробки програм запасів продуктів для населення, які містять необхідні продукти та засоби для їх приготування. Також важливим є забезпечення належного рівня освіти та навчання для працівників у сфері харчової промисловості, щоб вони могли розуміти важливість продовольчої безпеки та дотримуватися необхідних стандартів.

Україна стикається з серйозною проблемою харчової безпеки через війну та її наслідки. Зменшення площ сільськогосподарських угідь на 20% та виїзд 10 мільйонів українців з місць постійного проживання призвели до зниження виробництва харчових продуктів. Прогнозоване падіння ВВП на 45% за попередніми оцінками світового банку може призвести до економічної кризи.

Ця ситуація ставить під загрозу продовольчу безпеку України, оскільки зниження виробництва та збільшення цін можуть знизити доступність продуктів для населення. Щоб запобігти цьому, необхідно підтримати сільськогосподарських виробників.

Програма розвитку ООН (ПРООН) дає оцінку, що в разі продовження воєнних дій можуть бути втрачені 18 років соціально-економічного

розвитку, а одна третя мешканців України може опинитися за межею бідності. Ще 62% населення помітно збідніють протягом наступних дванадцяти місяців. Отже, забезпечення продовольчої безпеки є критично важливою проблемою для України під час воєнного стану [4].

Згідно з даними продовольчої та сільськогосподарської організації ООН, малі фермери постачають 85% овочів в Україні. Крім того, локальне виробництво має численні переваги, включаючи захист від кліматичних змін завдяки скороченню ланцюга постачання. Це також сприяє економічному зростанню через створення робочих місць, співпрацю з іншими фермерськими господарствами, переробними підприємствами, торговельними мережами та закладами харчування, що сприяє розвитку економіки.

Загрози, які воєнні дії створюють для продовольчої безпеки, спонукали людей садити більше городів. З'явилася ціла низка ініціатив із переробки продуктів харчування на готові страви та їх постачання на передову або для харчування переміщених осіб. Крім продовольчої безпеки, подібні рішення сприяють згуртованості громад в умовах війни [4].

У 2021 році Україна забезпечила харчуванням близько 400 мільйонів осіб на продовольчому ринку. Повномасштабне вторгнення РФ в Україну порушило системи виробництва, переробки та постачання продовольства, особливо на міжнародному ринку. З огляду на наближення зими та загрозу псування врожаю озимих культур виникає необхідність створення запасу продуктів харчування. Це має важливе значення для продовольчої безпеки не тільки для України, а й для інших країн світу.

Політика уряду України у сфері продовольчої безпеки змінюється відповідно до сучасних викликів та інновацій, які були успішно перевірені практикою. Зокрема, був розроблений план забезпечення продовольчої безпеки під час воєнного стану. Це включає комплекс заходів, що передбачають моніторинг стану продовольчої безпеки та сільськогосподарської інфраструктури загалом, підтримку виробників харчових продуктів, надання адресної допомоги соціально вразливим групам населення та централізований контроль за цінами на продукти.

У різних громадах запроваджені програми щодо забезпечення продовольчої безпеки. Громади, зокрема, намагаються підтримати аграріїв, які здійснюють посівну.

Щоб підвищити продовольчу самодостатність у Золочівській громаді Львівської області, було передано невеликі ділянки землі у використання невеликим фермерам, які почали забезпечувати громаду продовольством. Зараз вони очищують та готують землю, яка була бездіяльна протягом кількох років, для майбутніх посівів. Зібраний урожай планують обробити на місцевих млинах та надати мешканцям продукти харчування. Крім того, ця громада надає допомогу громаді з Харківської області, яка постійно перебуває під обстрілами.

В Вишнівській громаді Волинської області сільська рада віддала в оренду 520 га земель не найкращої якості аграріям, які змогли її обробити та зібрати врожай. Оскільки Вишнівська громада розташована поруч з кордоном Республіки Білорусь, то особлива приділяється безпековим питанням. Наразі громада створює програму продовольчої безпеки.

В Балтській громаді Одеської області урожайність в 2022 році складала 70%, порівняно із минулим роком. Закриття морських шляхів і унеможливлення експорту ставить значні ризики для ведення аграрного бізнесу. Громада вже виділила близько 7 млн грн із місцевого бюджету на закупівлю продуктів і виготовила сотні тонн продукції харчування, передала більше 200 тонн питної води для підтримки ЗСУ та мешканців деокупованих територій. Наразі земель які не обробляються немає. Землі колишніх колгоспів було передано в користування фермерам з метою - отримати максимальний урожай за умов воєнного стану. Громада працює над тим, аби посилити спроможності у переробці зернових на борошно, зокрема задля збільшення виробничих потужностей наявних сільськогосподарських підприємств та створення нових [2].

У підсумку, продовольча безпека громад під час війни є критично важливою проблемою. Забезпечення доступності та безпеки продуктів може бути забезпечено шляхом підтримки сільськогосподарських виробників, контролю якості продуктів та створення запасів продуктів для населення.

Література

1. Бізнес України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://t.me/businessua>
2. Децентралізація [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://decentralization.gov.ua/news/15247>
3. Міністерство економіки України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.me.gov.ua>
4. ПРООН в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.undp.org/uk/ukraine/news/innovative-food-solutions>
5. Урядовий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z-a327r>

134. <i>Палвашова Г.І., Завгородня І.С., Гриценко А.О.</i> ОСНОВНІ ВАЖЕЛІ КАР'ЄРНОГО РОСТУ: РЕЗЮМЕ, СУПРОВІДНИЙ ЛИСТ, СПІВБЕСІДА.....	463
135. <i>Палвашова Г.І., Костова О.В., Рудаков Д.А.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОЇ КАР'ЄРИ.....	467
136. <i>Савенко І.І.</i> ЗМІНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД – ВИМОГИ ЧАСУ	470
137. <i>Савенко І.І., Левінський В.В.</i> ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ УКРЕЛЕВАТОРПРОМ.....	473
138. <i>Севастьянов В.В.</i> ФАКТОРИ ПЛИННОСТІ ПЕРСОНАЛУ.....	475
139. <i>Седікова І. О., Бредихіна Д.М., Захарченко А.Д.</i> СЬОГОДЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	478
140. <i>Седікова І.О., Каранфілова Ю.В., Шевченко К.С.</i> ЛОГІСТИЧНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	480
141. <i>Седікова І.О., Коротич О.М.</i> ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ЕКОЛОГІЧНУ СТІЙКІСТЬ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	482
142. <i>Sedikova I.O., Sedikov D.V.</i> DIGITAL ECOSYSTEMS AS A MODEL OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES.....	485
143. <i>Седікова І.О., Цап О.Г.</i> УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	488
144. <i>Седікова І.О., Явтух С.С.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ.....	492
145. <i>Седікова І.О., Степанов В.С.</i> ЕКСПЕДИТОРСЬКІ КОМПАНІЇ, ЯК СКЛАДОВА ЛОГІСТИЧНОГО ЛАНЦЮГА З ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	496
146. <i>Шумілов Б.Б.</i> ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	498